

Verscheijnt tweewekelijks (niet
in juni, juli, augustus,
september) Afgiftekantoor :
1050 Brussel 6.
Verantwoordelijk uitgever :
Geert Baetens, Pleinaan 2,
1050 Brussel

De Moeial

...Studententijdschrift van de Vrije Universiteit Brussel, i.s.m. BSG, VO en Dienst Cultuur...

Speciale Introductie Moeial

Editoriaal. - Er was eens, heel lang geleden, een land waar de mensen konden doen en laten waar ze zin in hadden. Ze konden nadenken, ze konden discussiëren, ze konden lezen en schrijven en ook wel eens zomaar in een hoekje zitten. Dat land heette Universitas. Het was wel moeilijk om het land binnen te komen. Eerst en vooral moest je man zijn, verder rijk of heel hoog begaafd, en je mocht politiek toch niet al te veel uit de band springen. Maar omdat de mensen die daar zaten over het algemeen nadachten, discussiëerden, lasen en schreven, kwamen ze tot de conclusie dat die situatie toch niet OK was, en besloten ze er iets aan te doen. Ze begonnen te protesteren en omdat hun land bij de andere landen toch in hoog aanzien stond en belangrijk was, omdat het de nieuwe ideeën bracht die alles in beweging hielden, werd er naar de protesten van de inwoners geluisterd. Zo werd eerst de regel dat je man moest zijn afgeschaft, dan werd het land erg goedkoop gemaakt, en tenslotte werd zelfs aanvaard dat mensen die ook politiek actief mochten kunnen zijn. Natuurlijk waren er toen veel meer mensen die in het land kwamen wonen. Helaas bleef het mooie liedje niet duren. Een ramp maakte het leven in alle landen moeilijker en duurder. Dat was voor mensen in de landen Politiek en Economie een excuus om het land Universitas, dat zij al lang niet konden luchten omdat het zo'n vrij land was, aan te vallen en zwart te maken. Discipline moest er komen. Ideeën waren alleen nog goed als er geld mee te verdienen was. Politiek diende overgelaten aan de politiek. En omdat deze landen véél machtiger waren dan het land Universitas, slaagden zij er in veel ouden, maar ook jongere mensen daar bang te maken en onder druk te zetten, en de wetten drastisch te laten veranderen. Dat was natuurlijk heel erg dom, want de enige manier om het probleem van alle landen blijvend op te lossen was door de mensen méér, en niet minder te laten nadenken. De VUB is een middelgrote stad in een provincie van het land Universitas. En hoewel sommige grotere steden nog véél fatalistischer en corrupter zijn dan de onze, is het toch zo dat ook hier de houding van de mensen over het algemeen laks is. Het is daarom nodig dat de nieuwe jonge inwoners in het weer duurder en oninteressanter wordende land binnenkomen, beseffen wat er gebeurt, zodat zij, als zij dat willen, kunnen proberen er iets aan te doen. Daarom wordt er op woensdag 7 oktober om 17 uur in de grote aula een Alternatieve Academische openingszitting voorzien, waar de inwoners van onze stad - en vooral de nieuwkomers - meer hierover te weten kunnen komen. Wij zouden zo zeggen: allen daarheen!

Onderwijsbeleid

Memorandum over Hoger Onderwijs in de Europese Gemeenschap

Nu de Fransen met een nipte meerderheid het Verdrag van Maastricht hebben goedgekeurd, is het slechts een kwestie van tijd voor de definitieve ratificatie ervan in de EG-lidstaten. Eén van de veranderingen aan het oude verdrag is dat de EG nu ook bevoegdheid krijgt inzake onderwijs. Vroeger had de EG geen bevoegdheid over onderwijs, maar er bestond onder de ministers consensus om elke vorm van onderwijs als "beroepsvorming" te beschouwen, iets waarvoor de EG wel bevoegd was en is. Dit maakte initiatieven zoals het Erasmus-programma mogelijk. Op zich is de opsplitsing tussen onderwijs en beroepsvorming (Hoofdstuk 3, artikelen 126 en 127 van het nieuwe verdrag) een goede zaak. Er schuilt echter een addertje (of eerder een wurgslang) onder het gras: het artikel over onderwijs moet door de ministers nog gedeeltelijk ingevuld worden. Het is in dit kader dat het Memorandum over Hoger Onderwijs in de Europese Gemeenschap belangrijk wordt.

Het Memorandum is een document dat geschreven is door de "Task Force Human Resources" (TFHR) van het sociale directoraat (DG V) van de Commissie van de Europese Gemeenschappen. De bedoeling is dat dit Memorandum de basis wordt van

toekomstige EG-richtlijnen. De term "richtlijn" is overigens nogal misleidend, want een richtlijn is een wet met voorrang op de nationale wetgeving.

Totstandkoming

In februari 1989 publiceerde de "European Round Table of Industrialists" (ERT), een belangrijke lobbygroep waarin verschillende grote Europese bedrijven vertegenwoordigd zijn, een rapport over "Education and European Competence". In dit rapport schuift ERT de schuld voor verschillende sociaal-economische problemen in de schoenen van het onderwijs. "[...] much of the increase in unemployment is caused by inappropriate or outdated education. At the same time, Europe lacks skilled labour in many professions and industries. Clearly, supply does not match demand in European education.", blz. 4.) Dit zou opgelost moeten worden door een grotere impact van de industrie op het onderwijs, onder andere door het invoeren van "industry inspectors" en vergaande deelname aan het beheer van het onderwijs. "[...] it is recommended that the administrative bodies of schools and universities admit greater representation on the part of companies, which could also partici-

pate in the development of curricula and other teaching tools", blz. 8.) De ware doelstellingen van ERT zijn echter van politieke aard. ("European education is founded on national premises and on widely diverging basic ideologies. Faced with European economic integration and the free movement of labour, national thinking needs to be replaced by a unified European concept.", blz. 10.) In dit opzicht is het vooral belangrijk dat afgestapt wordt van de visie dat onderwijs en vrijheid van onderwijs basisrechten van de mens zijn. ("Europe allows and even encourages its young individuals to take the liberty of pursuing 'interesting', not directly job-related, studies which in many cases have little prospect of practical application. At the same time, society is expected to provide full employment for everybody. This unbalanced situation is not eased by the fact that, in some countries, quotas for certain professions are maintained regardless of the law of supply and demand", blz. 4.) Dat dit rapport de zaken nogal cru stelt is duidelijk, te duidelijk zelfs. Daarom heeft een andere, ditmaal officiële organisatie, een vergelijkbaar rapport uitgebracht: "Kwalificatietekorten in Europa", geschreven door het "Industrial Research and Deve-

lopment Advisory Committee of the Commission of the European Communities" (IRDAC). IRDAC is voornamelijk, samengesteld uit bedrijven (het is overigens verhelderend om de ledenlijst van IRDAC en ERT naast elkaar te leggen!), Europese ambtenaren (ook van de eerder genoemde TFHR) en enkele vakbondsafgevaardigden. De bedoeling van dit rapport, dat ter verantwoording van het Memorandum dient, is "de richtingen aan te geven die moeten gevolgd worden om oplossingen te vinden voor wat werkelijk een pan-Europese uitdaging is. Het rapport toont aan ondernemingen, overheden, universiteiten en individuen wat het meer algemeen kader is waarin ze evolueren en de behoeften die dat met zich mee zal brengen." Het rapport stelt dat "het van allen een veranderde instelling vragen" zal, wat duidelijk een etische stellingname is.

Veel van het protest tegen het Memorandum is juist tegen de te economische benadering van onderwijs die uit bovenstaande volgt. Dit is echter niet het hele verhaal. In 1985 richtten de oude, prestigieuze en van Christelijke oorsprong zijnde universiteiten, na een oproep van de paus opdat de katholieke universiteiten het intellectuele voortouw zouden nemen, de Coimbra-groep op.

vervolg p2

Rijkswacht op de campus

Zaterdag 19 september 1992, 3:00 's morgens: einde van de ambulanciersfuif in het Kulturkaffee op de VUB. Ikzelf en mijn vriend R. uit Antwerpen verlaten het KK om ons te begeven naar mijn kot vlakbij de campus. Eerst wil ik wel mijn fotooestel gaan halen op de VUB dienst waar ik werk als vorser. De dag erop vertrek ik immers voor een uitstapje naar het buitenland. Aangekomen in gebouw F merk ik dat ik mijn sleutel niet bij heb. Inderdaad, voor ik naar een fuif ga maak ik systematisch mijn zakken leeg; alles wat ik niet nodig heb op de VUB gaat eruit (waaronder mijn identiteitskaart).

Nu we toch in gebouw F zitten besluiten we even naar het dak te gaan en Brussels by Night te overschouwen. De deur die toegang geeft tot het dak van gebouw G is open en na een paar minuten rondkijken willen we het dak terug verlaten. De deur is echter achter ons toegevalven; we zijn dus opgesloten op het dak.

De deur beschadigen is niet onze stijl, dus wachten we tot we onder ons een bewaker zien passeren. Dit gebeurt en we roepen totdat hij ons opgemerkt heeft. Even later komen drie bewakers, zaklamp in de aanslag, ons verlossen. Arresteren blijkt echter een juistere benaming van het gebeuren: hun houding is bijzonder vijandig en al gauw vragen zij onze papieren, die we niet

bijhebben. Even komt het tot een discussie over het al dan niet verplicht zijn van het dragen van een ID op de VUB. Diskussieren lijkt niets op te lossen, dus stel ik voor een bezoekje te brengen aan m'n werk enkele verdiepingen lager. Daar heb ik immers tal van middelen om me te identificeren (o.a. via foto's van mezelf in een werkkontext). Identificatie lijkt echter niet meer nodig, want we nemen de lift naar het gelijkvloers zonder dat we langs mijn bureau passeren. Wel moeten we nog mee naar het lokaal van de bewakers. Dit zo gezegd om onze namen te noteren.

In het bewakerslokaal moeten we zonder duidelijke reden wachten totdat we plotseling worden gekonfronteerd met drie rijkswachters. Mijn verontwaardiging is uiteraard groot, zeker wanneer ze mijn vriend dwingen zijn zakken leeg te maken (let wel, we zitten nog steeds op de VUB). Ik vraag dan ook aan de klaarblijkelijke leider van de bewaking om zich te identificeren, wat hij weigert!

Na de nodige intimidatie van de rijkswachters worden we in hun GTI naar mijn kot gebracht zodat ik mijn identiteitskaart kan tonen. Eenmaal daar aangekomen zeg ik de rijkswachters uitdrukkelijk dat ik niet wil dat ze mee op mijn kot komen. Dit wordt weggelachen en tegen mijn wil in (en zonder huiszoekingsbevel) komen twee

rijkswachters mee mijn woning binnen om daar een kijkje te nemen. Ik toon ze mijn identiteitskaart en de sleutel van mijn werk en ze gaan terug naar buiten. Dan verdwijnen ze met mijn vriend die nog steeds vastzit in de GTI. R. wordt meegenomen naar een plaats dicht bij het Centraal Station waar hij ondervraagd wordt, gedwongen wordt zich uit te kleden en onder dwang een document moet tekenen waarop staat dat hij op de openbare weg is aangehouden zonder identiteitskaart bij zich. Dan zetten ze hem op straat.

Die nacht zijn de grenzen van het aanvaardbare meer dan eens overschreden. Het kan niet dat VUB bewakers de Rijkswacht op de campus halen terwijl a) er geen misdrijf heeft plaatsgevonden (integendeel, de bewakers hun hulp was net ingeroepen) en b) de betrouwbaarheid van de betrokkenen gemakkelijk te controleren is. Er moet dringend aan de alarmbel getrokken worden om te voorkomen dat de VUB bewaking een dom verlengstuk van de Rijkswacht wordt! Die Rijkswacht heeft immers nog maar eens bewezen zich geen snars aan te trekken van de rechten van de modale Belg. Er moet duidelijk gesteld worden wie verantwoordelijk is voor wat, wat kan en wat niet kan.

Francis Van Aeken

N.v.d.R.: Het is ondertussen gebleken dat de rijkswacht gedurende de vakantie wel toestemming had om op de campus "identiteitscontroles" uit te voeren. De vraag is: waar ligt de grens? Het principe dat de politie niet zomaar op de campus mag optreden is volgens ons fundamenteel. Hier geldt nog altijd de "academische vrijheid". In de volgend Moeials zal aan deze problematiek uitgebreid aandacht worden besteed.

INHOUD

Memorandum	
Metro-boulot dodo	p 2
Unief kennisveraarbaar	p 3
Historiek van de unief	
Zangfaculteit	p 4, 5
HLB	
Uitrologie	p 6
Parochieblad	
Kultuurkrant	p 7

vervolg memorandum

Op 3 oktober 1987 stelt de Leuvense rektor Dillemans in zijn toespraak ter gelegenheid van de academische opening dat "[...] dit land zonder voorbehoud moet kiezen voor het investeren in kennisindustrie. En dit lijkt het meest efficiënt te werken in de enkele werkelijke 'centres of excellence' die dit land nog rijk is en dat zijn die paar universiteiten." (citaat uit de *Academische tijdingen van de KUL*.) Het is duidelijk dat deze centres of excellences elite-universiteiten naar Amerikaans en Japans model (MIT e.d.). Om welke paar (twee?) universiteiten het hier gaat wordt aan de verbeelding van U en mij overgelaten, maar ik denk niet dat de VUB daarbij hoort.

De doelstellingen van beide groepen (Coimbra en industrie) zijn niet dezelfde, maar wel complementair. In juni 1989 ging er op initiatief van de Europese Commissie aan de KUL een gesloten (!) workshop door over "Higher Education and Europe after 1992". Buiten de KUL werden er geen andere Vlaamse universiteiten toegelaten. Aan deze workshop werkten mensen uit ERT, IRDAC en TFHR mee. De toepaak van Hubert Curien, de Franse minister voor research en technologie, was exemplarisch. Hij stelde dat het de taak van het onderwijs is een aangenaam en aantrekkelijk beeld van de wetenschappelijke en technologische wereld te reproduceren omdat vooral jonge mensen niet spontaan van wetenschap en technologie houden. Hij pleitte daarom voor meer televisieprogramma's over technolo-

gie en was zeer ontgoocheld toen bleek dat deze programma's kritisch waren! Omdat deze vergadering in Leuven niet open was voor alle betrokkenen kon ze natuurlijk niet fungeren als officiële verantwoording voor het Memorandum. Daarom werd er op 5 en 7 november 1990 een conferentie in Sienna (Italië) gehouden waar de commissaris van DG V aankondigt het Memorandum voor te bereiden. Het is overigens typerend dat Daniel Coens in artikel 10 van de memorie van toelichting van zijn dekreet op de universiteiten deze conferentie in Sienna (en niet die in Leuven!) aanhaalt als belangrijkste inspiratiebron. Het Dekreet Coens (dat nogal Leuven's aandoet) is inderdaad het meest konsekwente en gevorderde voorbeeld van wetgeving van het Memorandum-type. In Frankrijk werd na enorme studentenprotesten een voorgestelde onderwijswetgeving afgevoerd, maar is nadien dan toch beetje bij beetje voor een groot deel doorgevoerd. In Italië is een voorstel om de universiteiten botweg te privatiseren afgeketst op massale studentstakingen. Ook in de andere EG-landen zijn vergelijkbare wetten doorgevoerd.

Inhoud

In de paragraaf over de totstandkoming van het Memorandum is al impliciet ingegaan op de inhoud ervan. Het Memorandum bestaat uit twee grote delen: een analyse van de noden van het onderwijs in Europa en richtlijnen voor het onderwijsbeleid. De noden van het onderwijs zijn

voornamelijk strikt economisch gedefinieerd. De filosoof Leo Apostel merkt op dat "sporadisch [...] nog wel kort, als bij vergissing of 'afterthought' andere doelstellingen genoemd [worden], maar dit verwijzen (pro memorie a.h.w.) weegt niet op tegen het verpletterende overwicht van het economische gezichtspunt." Sociale problematiek wordt gereduceerd tot een economisch probleem: de Europese Arbeidsmarkt. De taak van de cultuur wordt beperkt tot een faktor in de Europese integratie, een integratie die moet begrepen worden in het kader van de Europese Monetaire en Politieke Unie. Dezelfde benadering vinden we terug in de beschrijving van de Europese noden inzake wetenschappelijk onderzoek ("De wervende economieën van dit moment zijn gebaseerd op het vermogen relevant onderzoek en ontwikkeling te verrichten en de resultaten daarvan snel toe te passen op de produktie, de distributie en de verkoop. [...] Het relatieve aantal mensen dat zich in Europa met research bezighoudt is kleiner dan bij zijn belangrijkste concurrenten op de wereldmarkt.", art. 22), regionale ontwikkeling, mobiliteit ("Het vrije verkeer van personen en de erkenning van kwalificaties voor beroepsdoelinden creëren in feite Een enkele arbeidsmarkt voor de betreffende categorieën personen [...]", art. 21) als eksterne betrekkingen ("onderwijs en opleiding helpen via interactieve uitwisselingen van studenten en programma's voor studie in het

buitenland het onderlinge begrip, respect en kennis te cultiveren waarop succesvolle politieke en handelsrelaties kunnen worden gebaseerd.", art. 37). Deze analyse van de noden wordt overgoten met een wetenschappelijk sausje en indrukwekkende 3D-grafieken, maar is niet vrij van methodologische fouten en zoals het rechtstreeks kausaal koppelen van de verwachte demografische evolutie, de werkgelegenheid en de onderwijsbehoeften. ("Een tekst gebaseerd op dergelijke oversimplificeringen van de zeer complexe interacties tussen deze uiterst verschillende domeinen zou geen enkel ernstig wetenschapper durven publiceren", Karin Verelst.) De maatregelen die het Memorandum voorstelt, kunnen in vijf grote groepen worden onderverdeeld. De deelneming aan en toegang tot het hoger onderwijs is een probleem dat niet kadert in de democratisering van het onderwijs (wat geen holle slogan is!), maar wel in de geest van het ERT-rapport. Samenwerking met het bedrijfsleven is "The Understatement Of The Year" en niet meer dan een eufemisme voor dienstbaarheid van het onderwijs aan de industrie. Permanente vorming heeft niets te maken met de blijvende ontwikkeling van het individu, maar met het investeren in de werknemers en werklozen. Open en afstandsonderwijs wordt kort vermeld en is het onderwerp van een apart memorandum. De kommunautaire dimensie is een verzamelnaam voor de mobiliteit van de studenten, samenwerking tussen de instellingen

gen, leerplannen, talenkennis (een van de grote bezorgdheden van ERT), de leerkrachtenopleiding, erkenning van kwalificaties en studieperiodes, de internationale rol van het onderwijs, informatie en beleidsanalyse en -totaal onverwacht-dialogo met de sektor van het hoger onderwijs met inbegrip van de studenten en de docenten.

Protest

Tegen dit Memorandum is op korte tijd veel protest gekomen. Bij dit protest sluiten zich niet enkel studentenorganisaties zoals het Brussels Studentengenootschap "Geen Taal, Geen Vrijheid", de Vereniging van Vlaamse Studenten, de Fédération des Etudiant(e)s Francophones en het European Student Information Bureau aan, maar ook instellingen, profs en andere verenigingen, de ene keer al radikaler dan de andere keer.

Onderwijs heeft inderdaad een economisch belang en mag dat niet verwaarlozen. Het is echter veel meer dan alleen dat. Het onderwijs heeft een eigen finaliteit zoals blijkt uit de Belgische grondwet en het Verdrag van de Rechten van de Mens. In een democratie speelt het bovendien een belangrijke, onschatbare en onbetaalbare rol in de vorming van kritische en verantwoorde burgers. Alles wat daaraan voorbijgaat moet fundamenteel verworpen worden.

Koen Lefever

Metro - Boulot - Dodo ?

"Dat komt, dat studeert en dat zwijgt" liet prof. E. Witte zich ooit in een De Morgen-interview ontvallen. Tegen deze stelling valt niets in te brengen, maar een verklaring zou hier wel op haar plaats zijn. Blijkbaar voelt niemand zich geroepen om enig licht te werpen op de sociale onbewoogenheid die de huidige studenten-generatie aangetast heeft. Dit artikel zou een bescheiden poging in die richting moeten zijn. Vier hoofdoorzaken tekenen zich af: de gebrekkige werking van het huidige onderwijsstelsel, de rol van de media, de intellectualistische houding van de huidige academici en uiteraard de radicale veranderingen die zich in onze leefwereld voordoen. Eén van de hoofdpijlers van de moderne maatschappij is het onderwijs. De manier waarop ons huidige onderwijsstelsel functioneert, is niet voorbeeldig te noemen. We kunnen een tendens waarnemen waarbij het onderwijs in steeds grotere mate ten dienste van de industrie komt te staan. Een economisering als het ware. Het onderwijs verliest meer en meer haar functie van cultuurdrager en opvoedende instantie. Dit heeft als gevolg dat de zogenaamde nuttige vakken alle andere verdringen. In het secundair onderwijs betekent dat een terugdringen van vakken als geschiedenis, moraal en lichamelijke opvoeding. Op universitair vlak zou dit een afschaffing van richtingen zoals filosofie, geschiedenis, enz. tot gevolg hebben. Het fundamenteel wetenschappelijk onderzoek wordt sterk terugschroefd, en hoe de humane wetenschappen deze economisering zullen doorkomen, is nog een raadsel. Dat deze gedachtengang

geen hersenschim is van enkele verlopen 68ers is duidelijk gebleken uit het beruchte "Memorandum on Higher Education" voor de Europese Gemeenschap. De gevolgen hiervan zullen niemand ontgaan; het onderwijs zal volledig ten dienste moeten staan van de industrie, de jeugd krijgt geen maatschappelijke opvoeding meer in de breedste zin van het woord en de wetenschappelijke ontwikkeling valt stil. *Brave New World revisited!*

De media spelen eveneens een op zijn zachtst gezegd kwalijke rol in de huidige ontwikkelingen. Ook hier blijken de economistische spoken menige hersencel te teisteren. De vergoddelijking van kijk-, respectievelijk oplagecijfers beheerst het mediabedrijf nagenoeg volledig. De maatschappelijke rol die onze media zouden moeten spelen, verdrinkt in de drang naar hogere oplagecijfers. De hoeveelheid moorden, rechtszaken, overvallen en tv-spelletjes die we in onze trog geserveerd krijgen, neemt dagelijks toe. Dat dit een verregaande verruiming van het wereldbeeld tot gevolg heeft, spreekt vanzelf. Zo spiegelt men de eigen leefwereld aan het spectrum dat de televisie ons voorschotelt; de feiten worden uit hun context gerukt en alle samenhang is zoek. De gevolgen van de afwezigheid van een coherent wereldbeeld worden met de dag duidelijker, kijk maar naar het succes dat extreem rechts en andere demagogische groeperingen in de USA (o.a. de TV-evangelisten) heden ten dage te beurt valt.

Al het bovenstaande zou nog enigszins te begrijpen zijn, maar de rol die de intellectuelen - en in deze zin

vooral de universitaire gemeenschap - spelen, getuigt van verregaande decadentie. Terwijl vroeger het denken aan de universiteit in grote mate het maatschappelijke denken bepaalde, zijn we nu in een diep dal gezonken. Het intellectualisme - of hoe men de stilistische rondedansjes met denkbeelden ook wil noemen - tiert welig. Het discours verwaterd tot een wellies-nietes-spelletje tot meerdere eer en glorie van de o-zo intelligente auteurs. Het gevolg van deze tendens is dat de "gewone mens" niet meer kan volgen. De buitenstaanders krijgen een steeds grotere walging van het zelfgenoegzame gekabbel van de intellectuelen in hun ivoren toren. Samengevat: de universiteit heeft heel wat voeling met de buitenwereld verloren.

Hiernaast zullen ook de veranderingen die onze samenleving de laatste decennia ondergaan heeft in grote mate bijdragen tot de schrijnende apathie van nogal wat studenten. Vooral de zogenaamde structurele differentiatie speelt een grote rol. De specialisatie die hieruit voortvloeit, uit zich in een generatie die steeds meer over steeds minder weet. Het globale overzicht heeft men al lang uit het oog verloren; het renaissancestijl ideaal van de "Uomo Universale" poogt men zelfs niet meer na te streven.

Uiteraard kan deze oorzakenlijst nog verder uitgebreid worden, maar het globale beeld wordt in ieder geval duidelijker. Zowel morele als sociale richtlijnen vervagen of verliezen deels hun impact en "de burger", ja "de burger" weet niet meer van welk hout pijlen maken. Ofwel vlucht hij weg voor zijn tv-scherm en trekt zich van

niets nog wat aan, ofwel vervalt hij in uitzichtloos relativisme. Cynisme en nihilisme zijn aan de orde van de dag. Het enige moment waarop "de burger" zijn onvrede met de maatschappij kan uiten is in het stemhokje, waar hij een negatieve keuze maakt.

Nu kan de universitaire gemeenschap ook met de rest van de maatschappij in deze bodemloze put zinken, maar dat kan toch de bedoeling niet zijn. Een serieus alternatief is hoogstnodig. Daarvoor moet men evenwel zichzelf en de grondslagen van de maatschappij in vraag durven stellen. Men moet de term vrijdenker opnieuw inhoud geven en zich op een serieuze manier engageren.

Aan jullie de keus!

Marquis de Bourque

Kattig

de katjes uit het stadje Nootigeweten die mochten vrijdags nimmer muisjes eten de kater had bevolen in z'n kattendraal voor elke overtreding een procesverbaal want al zo stond er vast omlijnd beschreven in hun verenigd kattenperiodiek, De kattengismus voor hun hele leven en voor elke kattenliek.

(Guus Dijkhuizen in "Nieuw Cabaret", Bruna, Utrecht 1967)

"Unief is meer dan kennisvergaarbak"

Vrij, Vrijheid, Vrij Onderzoek, Vrijdenkerij... In de Vrijzinnige gemeenschap waar de Vrije Universiteit een exponent van is, wordt het woord 'vrij' blijkbaar nogal overvloedig gebezigd. Wat is de betekenis van deze term in de context van deze Universiteit?

De VUB vindt haar oorsprong in de oprichting van haar Waalse tegenhanger de Université Libre de Bruxelles in 1834. Onder impuls van Theodore Verhaegen zocht de vrijmetselelarij naar middelen om een tegengewicht te vormen tegen de absolute hegemonie van het katholicisme in het jonge België. Verhaegen wilde een intellectueel midden tot stand brengen dat vrij was van de invloeden van de katholieke mastodont. Het denken moest immers vrij zijn - dit wil zeggen onafhankelijk van de invloed van machtsinstanties - wil het een eerlijk en oprecht denken zijn. Op deze Universiteit kon dan ook geen sprake zijn van dogmatisch religieuze uitgangspunten. Dit vond zijn neerslag in het principe van vrij onderzoek, dat in de vorm van een uitspraak van Henri Poincaré nog steeds in alle uithoeken van de campus terug te vinden is. Laten wij deze leuze eens onder de loep nemen. Zij luidt als volgt: "Het denken mag zich nooit onderwerpen, noch aan een dogma, noch aan een partij, noch aan een hartstocht, noch aan een belang, noch aan een vooroordeel, noch aan om het even wat, maar uitsluitend aan de feiten zelf, want zich onderwerpen betekeni het einde van alle denken."

Het onderwerpen van het denken impliceert hier dat men het denken van anderen, vooral machtsinstanties zoals de katholieke kerk, aanvaardt en hoger acht dan het eigen denken. Dit wordt duidelijk gemaakt in het tweede en vierde element van de opsomming. Het denken mag niet in dienst staan van de belangen van anderen, niet in dienst staan van belangengroeperingen. Vervolgens mogen wij in ons denken niet vertrekken van voor waar aangenomen uitgangspunten of dogma's. Wij moeten zoveel mogelijk vermijden om vanuit een vooringenomenheid te denken en te handelen. Ten slotte mogen wij ons niet overgeven aan onze passies of hartstochten. Dit laatste herinnert mij aan een recente uitspraak van een der andere sprekers: LOGICA IS PASSIE! Een hartstocht dus. Hierdoor wordt duidelijk dat zuiver denken uit gedrevenheid voortvloeit. Onder de noemer "het denken mag zich niet onderwerpen aan om het even wat", kunnen nog gerekend worden: gevoelens, emoties, driften, literatuur, schilderkunst, welvaart, honger, examenstress, professoren en kauwballenautomaten. Het denken mag zich vooral niet onderwerpen aan kauwballenautomaten. Het enige dat in aanmerking komt om het denken op te baseren, en waarop men het dus móét baseren zijn de feiten. Feiten zouden immers eenduidig zijn, voor iedereen hetzelfde. Feiten zouden objectief zijn. Zij bestaan natuurlijk binnen logisch opgebouwde denkkaders. Als logica voortvloeit uit een passionele gedrevenheid komen we met deze definitie van het vrij onderzoek onherroepelijk in de problemen! Passie sluit aan bij hartstocht en beiden zijn uitdrukkingen van emoties. Men kan evengoed stellen dat het een

kick geeft om een logisch systeem in elkaar te steken. Hier verschijnt een drijfveer achter ons handelen en denken. Het genoegen om het resultaat van het denken te zien zoals de totale euforie in de computerzaal na een geslaagde raketlancering.

Bijgevolg maakt de VUB zich hopeloos belachelijk met al die Poincaré toestanden. Vooral via de personen die de spreuk *passionneel* verdedigen.

De wetenschappelijke methode, die het objectiviteitsprincipe als een van haar uitgangspunten heeft, is natuurlijk enorm waardevol gebleken. Getuige hiervan zijn de hoogtechnologische ontwikkelingen van de afgelopen 50 jaar. Die methode of denkwijze staat echter naast evenwaardige vormen van geestelijke ontwikkeling. Een kunstenaar heeft ook essentiële zaken te vertellen over de wereld en werkelijkheid. Nochtans is kunst volledig subjectief.

Natuurlijk is dit alles vanzelfsprekend. In de praktijk echter zien we dat de filosofie, de kunst, de esoterische wijsbegeerte zo u wil, een zeer marginale positie innemen aan de universiteit. Van zodra een vraagstelling over de werkelijkheid iets te zweverig overkomt, wordt die gedelegeerd naar bijvoorbeeld de filosofologen en wordt aldus geklasseerd. Dit alles om duidelijk te maken dat wetenschap niet de enige roeping is van een universiteit, hoewel daar nu blijkbaar wel van wordt uitgegaan. Een andere bestemming van de universiteit vindt men terug in de historische eigenheid van de VUB. De Vrije Universiteit Brussel staat aan de monding van een discontinue maatschappelijke beweging van vrijdenkers of beter vrijgeesten, die vocht tegen de onderdrukking door

machtsinstanties zoals weeral die aloude vijand, de katholieke kerk. De drijfveer daarvoor was de hoop of het verlangen naar een betere wereld. Het is daar dat het schoentje op dit moment knelt. De vooruitzichten op die betere wereld bestaan eenvoudigweg niet. Hierin spelen twee elementen een cruciale rol: de reeds jaren aanslepende afbraak van ons natuurlijk leefmilieu en de meer recente stroomversnelling in het politieke klimaat, de wederopkomst van extreem rechts. Beide plaatsen, zowel op lange als korte termijn een enorme domper op die hoop op een betere wereld.

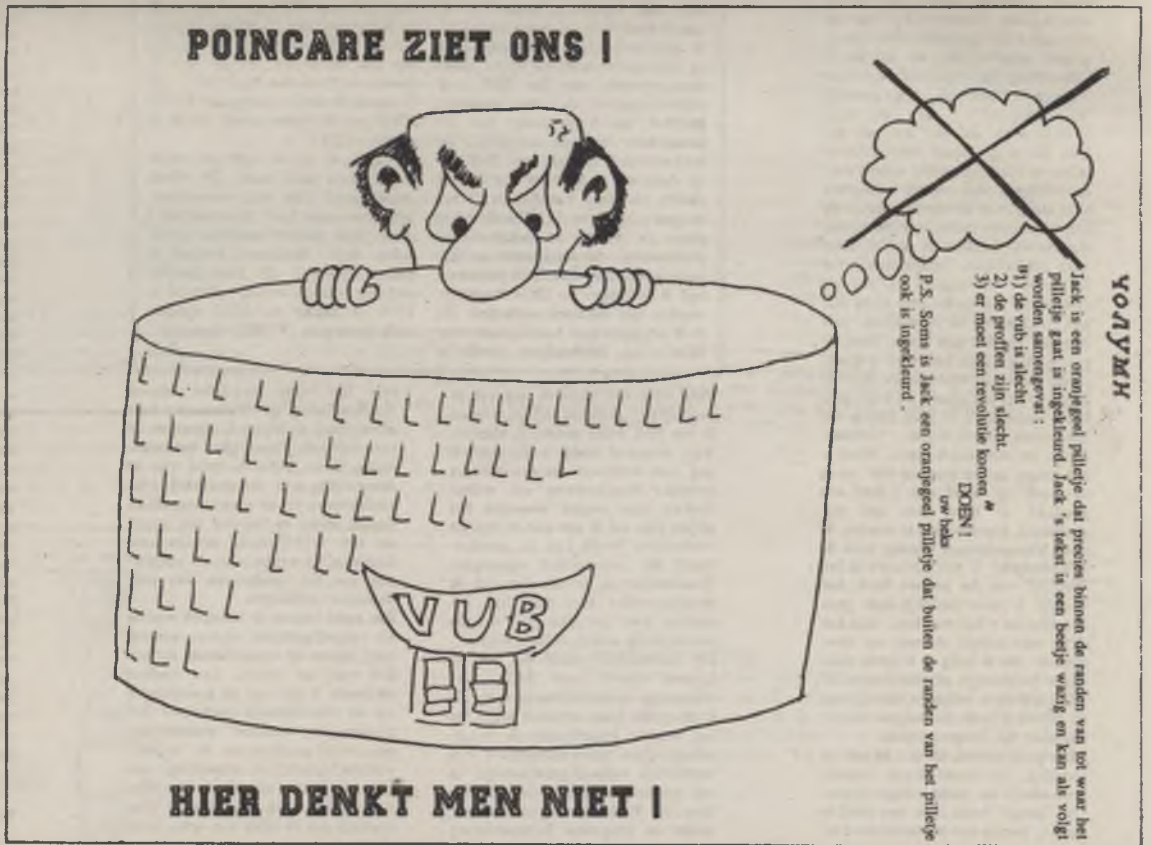
Wie gelooft er nog in de mogelijkheid dat de natuur of wereldvlak gered kan worden? Broeikas effecten, ozongaten, krimpde regenwouden, steden die worden omgevormd tot reusachtige blokkendozen. Dit alles maakt duidelijk dat de wereld doodziek is. De problemen zijn immers en er is geld, noch politieke consensus om hier tegenin te gaan. Bijgevolg laat men maar begaan en worden er regelmatig conferenties en congressen georganiseerd om de indruk te wekken dat er toch iets gebeurt.

Als deze universiteit, vanuit haar historische achtergrond, gelooft in het streven naar een betere wereld dan heeft zij hier een verantwoordelijkheid. Zij heeft de opdracht mee te zoeken naar een oplossing van deze immense problematiek. Dat vergt echter veel meer dan kant en klare technologische spitsvondigheden, bruikbaar voor het oplossen van de kleine milieuproblemen zoals waterverontreiniging. Het ozongat kan niet op een technische manier gedicht worden, de Braziliaanse boeren kunnen er niet van

weerhouden worden, tenzij dan misschien gewapenderhand, het regenwoud verder af te branden. Het stoppen van deze apocalyptische uitwassen vergt een totaal nieuwe visie op onze samenleving. Er is immers een rechtrees verband tussen de overheersende opvattingen die aan onze samenleving ten grondslag liggen en de afbraak van het milieu. De doorbraak die op zich laat wachten moet bijgevolg in eerste instantie een intellectuele doorbraak zijn, maar een die ook directe gevolgen heeft voor ons handelen. Wij dienen de oubollige en totaal achterhaalde opvattingen over de structuur van onze samenleving achter ons te laten. De ideologieën zoals het liberalisme en socialisme zijn totaal voorbijgestreefd in die zin dat zij geen antwoord kunnen bieden op de noden van onze tijd. Daar ligt overigens voor een groot stuk het falen van het partijpolitieke apparaat. De klassieke partijen trachten hun standpunten te verdedigen uitgaande van maatschappijvisies die uit een andere tijd stammen. Vanuit die optiek is het nogal logisch dat onze samenleving op een zo gebrekkige manier geregeerd wordt. Overigens neemt en heeft de doorsneepoliticus de tijd niet om zijn ideeëngoed te herbronnen. In zekere zin doet ook de universiteit dat niet. Haar denken heeft absoluut geen direct waarneembare implicaties op haar handelen. Het is bijvoorbeeld schrijnend te moeten vaststellen dat de Vrije Universiteit zwijgt over de permanente belangenvermenging op alle beleidsniveaus. Ook daar mag het denken zich niet onderwerpen aan belangen, vooroordelen of om het even wat. Door over dergelijke wantoestanden te zwijgen aanvaardt zij dat onze maatschappij op basis

van een grote holle buis geregeerd wordt. Het is nog schrijnender dat zij het haar opgelegde onderwijsbeleid gelaten ondergaat. Nochtans bezit de universiteit en vooral deze universiteit alles wat nodig is om de totale impasse waarin onze samenleving verkeert - tenminste op haar niveau - te doorbreken. De universiteit moet als kenniscentrum meer zijn dan louter een kennisvergaarbak. De VUB moet, in plaats van zich enkel bezig te houden met het wetenschappelijk beschrijven van de wereld, op creatieve wijze onze geestelijke houding ten opzichte van de wereld radicaal veranderen en inhoud geven. Die houding is er nu in essentie een van laat maar naar de knoppen gaan, wij kunnen er toch niets aan doen. Dat is een houding die begrijpbaar is, doch die doorbreekbaar is. De VUB is wat zij zelf wil zijn, en niet datgene wat haar door de politiek wordt opgelegd. Dat betekent dat haar invloed op onze samenleving onbeperkte mogelijkheden heeft. Daarvoor moet zij echter haar verantwoordelijkheden als kritisch kenniscentrum opnemen. Daarvoor moet zij haar keurslijf van waardenvrijheid en dus neutraliteit resoluut afwerpen. Kortom, daarvoor moet zij de vrijdenkerstrategie die haar bestaan rechtvaardigt opnieuw kortaard verder zetten. In dat geval zou Vrije Universiteit Brussel een 'Centre of Excellence' zijn zoals de KUL er nog nooit een heeft gezien.

Jack Van Handenhove
Voorzitter Studiekring Vrij Onderzoek

De geschiedenis van de Universiteiten: een provocatie.

Het is nog niet zo heel lang geleden dat men de filosofie beschouwde als de belangrijkste discipline aan de universiteit. Tegenwoordig zien wij dat de instellingen, die men ook nu nog aanduidt als "universiteiten", überhaupt geen discipline meer belangrijk vinden, tenzij diegene die in de markt liggen of anderszins geld opbrengen. Het is nog niet zo heel lang geleden dat zowel profen als studenten het idee, dat iemand naar de univ kwam, alleen maar om een diploma te behalen, als beledigend zouden hebben ervaren. De universiteit was een soort mentale experimenteergegrond ter vorming van zelfstandige individuen.

Tegenwoordig wordt deze opvatting abnormaal bevonden, niet realistisch en "uit de tijd". Iemand die de univ bezoekt om zich geestelijk en niet financieel te verrijken wordt al gauw als een idioot beschouwd, indien al niet als een gevaarlijke nietsnut. Er moet immers *geproduceerd* worden, ook aan en door middel van de universiteit. En *waarom* moet er *geproduceerd* worden? Om aan de vraag van de Markt - de onaanstastbare godheid van onze tijd - te kunnen voldoen. En *wat* vraagt die Markt? Niemand weet eigenlijk wat de markt vraagt. Er bestaat immers niet zoiets als "de markt". De markt in onze tijd is een metafysische entiteit, een politiek-economisch begrip dat gebruikt wordt om te verbergen dat er achter elke maatschappelijke gebeurtenis concrete mensen of belangengroepen staan die uit zijn macht en/of hun eigen profijt. Hoe machtiger de groep, hoe beter zij in staat is haar wil op het publieke forum - via de "media" - door te drijven. Het ooit zo begeerde ideaal van de ineenstorting van de geldende morele systemen en ideologieën heeft niet tot de verwachte en gewenste bevrijding geleid maar slechts tot de totale uitlevering van mentaal weerloze mensen - ook de zogenaamde "intellectuelen" - aan de enig overblijvende waarde, die van het geld. De zogenaamde *postmoderne leegte* is enkel een ander woord voor de volslagen zege van de *schaarste* over alles, over de ideologieën en de moraal, over de liefde, over de manier waarop wij kakken en pissen, over onze intellectuele bezigheden, over de natuur. Belangrijk is dat de *consument* niet op het idee komt zelf zijn verlangens te ontdekken, zelf zijn wil en dus zijn leven vorm te geven. Alles staat hier voor u klaar, dames en heren, voor elk wat wils! U bent vrij om te kiezen - als u het geld hebt, natuurlijk!! U kunt kiezen uit life-styles, sport-styles, fashion-styles en studierichtingen. Meet u een imago aan en zorg dat ook dat in de markt ligt, want: ook u bent een produkt. U bent hier om bijgeschaafd, geprepareerd te worden. U moet klaargestoomd worden voor de arbeidsmarkt. U moet *passen* in het "profiel" van die nieuwe Kerk: het *bedrijf*. U moet eindelijk eens gaan beseffen dat u niet hier bent - niet aan deze universiteit en niet op deze planeet - om te leren en te leven maar om te produceren en consumeren. U zult uzelf leren verkopen, dat zij voor u, gelukkigjaars die *mogen* verder studeren, het hoogste gebod. Maar geen paniek, het is echt niet zo moeilijk. De markt draait immers grotendeels om denkbeeldige dingen. Uw "imago" heeft niets met uzelf te maken, slechts met het *beeld* dat u bij

anderen kunt ophangen *over* uzelf. Koppel uw ziel los van uw wezen, zie dat u weet wat de anderen van u vragen - zij zijn uw "markt" - en speel een zo "efficiënt" mogelijk stukje theater. Een beetje extravagantie is *interessant*, zorg dat u niet hoort bij de middelmatigheid; maar opgepast! Wijk nooit af van de voorziene sjablonen, u moet sociaal aanvaardbaar blijven. Uw profen zullen u met raad en daad bijstaan op deze soms toch wel moeilijke weg, want in de loop van het leerproces zullen af en toe nog kleine oprispingen van uw persoonlijkheid en van uw scheppingsdrang aan de oppervlakte komen. Maar mits genoeg discipline zal het u wel lukken.

van de antieke filosofie tot een intellectueel spanningsveld tussen theologie en rationele wijsbegeerte. De groeiende behoefte het geloof redelijk te onderbouwen en de langzame heropbloei van de wetenschappen schiepen de ruimte waarin de universiteit tot bloei kon komen. In de context van het repressieve maatschappelijke klimaat van toen (één geloof, één moraal, een stricte maatschappelijke hiërarchie), genoot de universiteit merkwaardig veel vrijheden. Zij werd als onafhankelijke instantie met haar eigen rechtssysteem erkend; academische vrijheid betekende nog iets in die dagen. Ondanks voortdurende pogingen van de Kerk om greep te krijgen op de verkokigde leerstel-

of godsgeleerde te verwerven. Een versnippering die het onderlinge debat, zoals in onze tijd, onmogelijk maakte kende men niet, gegeven de gemeenschappelijke oorsprong van alle kennis. De wetenschappen werden niet los gezien van de menselijke levenservaring; de zeven "artes liberales" leidden tot menswording in een door god gereede kosmos; het was gods wil dat de mens tot inzicht kwam.

De Renaissance gaf de volledige vrijmaking van het kerkelijke kader te zien. Het was niet meer god, maar de mens die in het centrum van de wereld en het wereldbeeld kwam te staan. Dit uitte zich in een belangstelling voor de wereld en de mens daarin als zodanig; leerstel- ligheden en redeneren waren niet meer de enige bron van kennis, vanaf nu speelde de *waarneming* een centrale rol. De opbloei van de *kunsten* als zelfverwerklijking van het individu namen hun plaats in op de scene van het *Theatrum Mundi*. De ineenstorting van de oude maatschappelijke ordening deed nieuwe krachtsverhoudingen ontstaan; de universiteiten profiteerden van het zwakker wordende kerkelijk gezag en van de steun van de opkomende burgerij om hun rol als intellectuele centra veilig te stellen. De internationale intellectuele discussie - zonder computers, tijdschriften en supersonisch luchtverkeer - leefde op, geleerden waren dikwijls tegelijkertijd ook kunstenaar en diplomaat. Essentieel is dat de eenheid van kunsten en wetenschappen, ondanks het wegvallen van het katholiek ideologisch kader, niet verloren ging. De kosmos werd beschouwd als een samenhangend en begrijpelijk geheel; kennis was een initiatie op de weg naar inzicht in dit geheel en een voorwaarde voor menselijke ontplooiing. *Magie* was niet zoals heden ten dage een vorm van bijgeloof maar de fundamentele ervaring van deze samenhang, en een bron van inspiratie voor vele "wetenschappelijke beroemdheden". In deze context kwamen de eerste grote wetenschappelijke theorieën tot stand.

De Moderniteit kenmerkte zich door twee ontwikkelingen die parallel maar in wezen tegenstrijdig waren. De eerste was de geleidelijke ontwikkeling van het kapitalisme tot de vroeg-industriële samenleving. Dit hing samen met de verschraving van het humanistisch liberalisme tot een economische theorie van het eigenbelang. De *schaarste* treedt als waarde en regulator van alle maatschappelijke interacties op de voorgrond. De tweede ontwikkeling was de splitsing en verzelfstandiging van de verschillende wetenschappelijke disciplines en de ontwikkeling van de *wetenschappelijke methode*. Het aanvankelijke samen gaan van het humanistisch liberalisme en de nieuwe wetenschappelijke houding leidde tot een korte periode van emancipatorische daadkracht. Binnen de nieuwe, industriële verhoudingen hadden de verworven vrijheden echter slechts voor beperkte groepen van mensen een reële betekenis. In de context van een toenemende ideologisering van het maatschappelijk debat trokken de wetenschappen zich hoe langer hoe

Studenten ?? Organisaties !?!

De studenten zijn georganiseerd. De vorm van organisatie waar de student het snelst mee in aanraking zal komen is de fakultaire kring, bijvoorbeeld de Wetenschappelijke Kring, de Polytechnische Kring en Historia-Filosofia. Deze kringen houden zich zowel bezig met het organiseren van studentieke activiteiten en sporttoernooien als met de verdediging van de belangen van de studenten van haar fakulteit. Deze kringen en de regionale, politieke en andere studentenkringen worden overkoepeld door het Brussels Studentengenootschap "Geen Taal, Geen Vrijheid" (BSG). Het BSG baat een feestzaal uit, organiseert de St. Vê-stoet en het Vrijzinnig Zangfeest van Vlaanderen, maar heeft ook een afdeling die instaat voor de opvang van Erasmus-studenten (ESN) en een Commissie Studentententatie en Vertegenwoordiging. Het bestuur van het BSG wordt rechtstreeks verkozen door alle studenten gedurende de laatste week voor de paasvakantie. In deze Commissie Studentententatie en Vertegenwoordiging zitten naast bestuursleden van het BSG ook afgevaardigden van het Praeseskonvent (de vergadering van de voorzitters van de kringen), de studenten in de Sociale Raad (SoR) en de studenten in de Raad van Beheer (RvB). De Raad van Beheer is het hoogste orgaan van de VUB. Er zitten naast de rektor, de dekanen, de professoren, de assistenten en het administratief en technisch personeel ook 8 studenten in. Deze studenten worden per fakulteit verkozen. De RvB delegeert haar bevoegdheid over huisvesting, studieadvies, medische

dienst, restaurant, etc... naar de Sociale Raad. In de SoR hebben de studenten een absolute meerderheid van stemmen. Alle studenten hebben stemrecht voor de SoR. De studenten in de SoR en RvB vaardigen studenten af naar commissies binnen de VUB (gaande van de commissie over het kinderdagverblijf tot de Commissie Internationalisering) en buiten de VUB (bijvoorbeeld de Werkgroep onderwijs van de VLIR, waarover later meer.) Ook studiering Vrij Onderzoek en De Moeial zijn betrokken bij de werking van de studenten in de Commissie Studentententatie en vertegenwoordiging. Verder zijn er ook studentenafgevaardigden in de fakulteitsraden, sektieraden, enz...

Op Vlaams nivo wordt BSG overkoepeld door de Vereniging van Vlaamse Studenten (VVS). VVS houdt zich enkel bezig met de belangenverdediging van de studenten. Nationaal werkt VVS nauw samen met de Fédération des Etudiants Franco-phones (FEF). VVS en FEF zijn lid van het Studenten Forum van de Europese Gemeenschap (SF), het European Student Information Bureau (ESIB) en de International Union of Students (IUS). De belangen van de studenten en de vorschers zijn vaak, maar niet altijd, gelijklopend. Ook het wetenschappelijk personeel heeft afgevaardigden in de RvB, fakulteitsraden, sektieraden, enz... Nationaal bestaat er Focus Research als belangenverdediging van de vorschers. Binnen de VUB is zopas de VUB Onderzoekvereniging (VUBO) opgericht. K.L.

Maar dit is niet *altijd* de taak van de universiteit geweest; zij is ontstaan in een heel ander geestelijk klimaat. Voor diegenen onder u die zichzelf nog niet helemaal als een schaars produkt beschouwen en willen zoeken naar wegen waarmee het anders kan, zal ik een kort en bewust tendentieuze beeld van de geschiedenis der universiteit ophangen; Tendentieuze in de zin dat ook ik geïnteresseerd ben naar hoe het anders kan, en dus 'dit' dingen benadrukt die anders en beter waren. De universiteit zoals we die nu kennen heeft haar historische oorsprong in de middeleeuwen. Zij heeft sinds haar ontstaan altijd op het slappe koord van de maatschappelijke aanvaardbaarheid <-> intellectuele vrijheid gebalanceerd. In een geestelijke klimaat dat volledig door de Kerk werd gedomineerd, leidde de langzame herontdekking

sels (de oude discussie tussen Aristotelianen en Platonisten was eeuwenlang de leidraad), getuigen de verschillende Pauselijke veroordelingen in de dertiende eeuw van de dragwijde van dit onafhankelijkheidsstreven én de maatschappelijke impact ervan; er bestond niet zoiets als een vrijblijvende intellectuele discussie. Er waren *risico's* verbonden aan het verdedigen van persoonlijke stellingen.

Een ander belangrijk kenmerk was de als vanzelfsprekend ervaren samenhang tussen de verschillende domeinen van het weten. Een student studeerde 5 jaar om de grondslagen van de verschillende disciplines (het *trivium*, de "humane" wetenschappen, en het *quadrivium*, de "exacte" wetenschappen) te beheersen, dan kon hij zich *magister* noemen. Vervolgens kon hij nog 8 jaar studeren om de titels van *arts*, *jurist*

Vervolg p 5

Vierstemmig koor aan de VUB De Zangfaculteit

Op dinsdag 13 oktober vindt de eerste repetitie plaats van het gloednieuwe koor van de VUB. Bedoeling is bekende en onbekende liederen aan te leren in vier stemmen, waarbij het repertoire zal strekken van traditionele studentenliederen tot originele composities uit de Renaissance, hoewel ook hedendaagse experimentele muziek met steminprovisaties niet zal geschuwd worden. Iedereen die graag zingt, is welkom; enige muzikale voorkennis (notenleer) is niet vereist.

Reeds enkele jaren speelde de idee om, in navolging van het Chorale de l'ULB, ook aan onze eigenste Alma Mater een volwaardig gemengd koor op te richten. Aan kandidaat-zangers ontbrak het nooit, maar een heuse dirigent werd nooit gevonden, zodat het ambitieuze project bleef steken tussen pot en pint. In het onderbewustzijn echter bleef de muzikale natte droom ons achtervolgen, en in de loop van vorig academiejaar kreeg één en ander vaste vorm.

Een volwaardig dirigent werd gevonden in de persoon van Jan Goovaerts, eerste prijs piano en harmonie van het Conservatorium van Brussel. Vorig jaar begeleidde hij reeds het zesde Zangfeest van de VUB, en met zijn bijkomende studies compositie en koordirectie is hij uitermate geschikt om de leiding van het nieuwe koor op zich te nemen.

De Folklore Academie werd bereid gevonden de organisatorische kant van de zaak op zich te nemen. Het is deze vereniging die de lopende onkosten (partituren, administratie, ...) en de startfondsen voor o.a. een elektronisch klavier zal dragen, zodat een zekere continuïteit gewaarborgd is. Daarnaast werden nog enkele andere organisaties aangesproken om eveneens een deel in het zakje te doen, zodat deelname aan de repetities volkomen kosteloos blijft.

Muzikale accenten

Van bij de aanvang van het project werden enkele krachtlijnen vooropgezet: het koor zou toegankelijk moeten zijn voor éénieder die graag zingt, ongeacht zijn of haar muzikale bagage. Een "goede" stem, kennis van notenleer of muziektheorie zijn met andere woorden géén vereisten. Wel werd ervan uitgegaan dat er een zekere kwaliteit zou worden nagestreefd, en dat daarvoor enige discipline onontbeerlijk is. Zo zal iedere repetitie aanvangen met een kwartiertje stem- en opwarmings-oefeningen, zal veel aandacht uitgaan naar zangtechnische aspecten en interpretatie, en wordt van de "zangers" verwacht dat ze hiervoor het nodige begrip en geduld opbrengen. Zonder een ijzeren tucht te prediken, kan men immers stellen dat deze manier van werken op termijn zijn vruchten zal afwerpen en

voor eenieder een verrijkende ervaring zal vormen. Het spreekt voor zich dat de repetities daarbij in de eerste plaats plezierig moeten blijven... opdat het koor een lang leven zou beschoren zijn.

Ambitieuze projecten

En dat brengt ons meteen bij de toekomst. Een koor bestaat immers niet enkel voor de repetities, maar wil uiteindelijk ook van zich laten horen. Als alles meezit, zal dat een eerste keer reeds in december van dit jaar gebeuren. Dan vindt namelijk het Tweede Vrijzinnig Zangfeest van Vlaanderen plaats, en dat is natuurlijk de geknipte gelegenheid om het koor in het openbaar te laten optreden. Mits enige inspanningen van de dirigent en zangers moet dat kunnen, en wanneer dat lukt, zal in het voorjaar wellicht een volledig programma kunnen worden voorgesteld. Misschien niet direct in de Koninklijke Muntshouwburg, maar alleszins toch in één van de auditoria van Aula Q... Helemaal gedurfd is de idee waarvan eigenlijk nog niet hardop zou mogen worden gedroomd, tegen 1994 een CD uit te brengen. Jawel, je leest het goed. In dat jaar viert de VUB haar

25ste verjaardag, en dat zou meteen een ideale gelegenheid vormen om het koor te vereeuwigen op een geluidsdrager. Welk mooier geschenk kan het koor de Universiteit trouwens aanbieden dan een selectie zelfgezongen, op professionele manier opgenomen en telkens opnieuw afspelbaar?

Maar dat alles blijft toekomstmuziek (letterlijk dan). Voorlopig moet er gerepeteerd worden, en daarvoor zijn voldoende zangers nodig. Hierbij wordt iedereen die zin heeft zijn of haar stem te verheffen, uitgenodigd op de allereerste repetitie. Daar zullen de verschillende stemmen (sopraan-alt-tenor-bas) worden ingedeeld, en zal begonnen worden met het instuderen van de eerste liederen. In de loop van de volgende weken en maanden wordt dan verder gewerkt aan het verfijnen ervan en de uitbreiding van het repertoire. Afspraak op dinsdag 13 oktober, van 18u30 tot 20u30 in 't Complex (cafeteria zwembad). Tot dan?

Repetities van het Koor van de VUB: elke dinsdag vanaf 13 oktober van 18u30 tot 20u30 in 't Complex.

Vervolg p. 4

meer terug binnen de muren van hun "objectiviteit". Dit verhindert echter niet dat ze gebruikt werden als rechtvaardiging voor ideologische stellingnamen, later ook voor mensonwaardige misdaden zoals ten tijde van het Nazi-regime.

Het failliet van de ideologieën na de tweede wereldoorlog liet een leegte achter die slechts tijdelijk door de droom van een socialistische maatschappijordening kon worden opgevuld. Die leegte werd echter wel opgevuld door een ongeziene technisch-commerciële activiteit.

Het onvermogen van de wetenschappers - en de intellectuelen in het algemeen - om tenminste als individu stelling in te nemen tegen de vervanging van het denkende leven door de allesoverheersende waarde van het geld en "de economie" met als excuus de zogenaamde objectiviteit en zelfs de "vrijheid", leidt nu stilaan tot de volledige en onomkeerbare instrumentalisering van het "waardenvrije wetenschappelijk bedrijf" in functie van de "marktbehoeften". Deze waarden zijn echter even arbitrair als die van de kerk destijds; het is daarom onvergeeflijk dat de universiteiten, de onze in het bijzonder, zich niet meer bewust zijn van de diepgang van deze ontwikkeling: geloven zij nu werkelijk dat de systematische behandeling van mensen als voorwerpen in een productie-consumptieketen zonder gevolg zal blijven voor hun menselijke en mentale capaciteiten? Om nog maar te zwijgen van meer globale gevolgen als de milieucatastrofe. En het gaat er niet om zich wat melancholisch intellectueel geleuter te veroorloven. Als de universiteiten niet snel een resoluut andere weg kiezen zullen zij spoedig ophouden als zodanig te bestaan. Hoe kan die andere weg eruit zien? Zij zullen in de eerste plaats een inwendig genezingsproces moeten ondergaan: ophouden verwerkings- en doorgeefluiken van "informatie" te zijn en zich om te vormen tot kernen van - om een term van Leo Apostel te gebruiken - diepe verspreiding van kennis, t.z. eilanden van waaruit vernieuwing nog mogelijk is. Dit betekent niet alleen het afstand nemen van de in wezen repressieve "onderwijshervormingsmaatregelen" en andere doctoraatsopleidingen die ons nu nationaal en Europees worden opgedrongen - dus het risico's nemen in naam van de eigen onafhankelijkheid - maar ook en vooral de noodzaak voor studenten én profen om een wezenlijk andere houding aan te nemen: nl. die van trotse, vrije mensen. Er is geen plaats voor dubbelzinnigheid in deze tijd. Het is noodzakelijk rebel te zijn indien u niet in het niets wil verdwijnen. Ik wens u toe dat u moedig genoeg zult zijn.

Karin Verelst

Rebel without a Job

Zegt eens iets heel stom, of iets heel intelligent." "Oehh, dat weet ik niet, zenne." Een lege witte ruimte die moet opgevuld worden. Rudi's zompig brein komt op een goed idee. "Leeg kadertje, nu niet meer." Niek: "Nu leven de hersencellen in perfecte symbiose." Ziedaar onze redactie in actie. Ontwijk een Pritt-aanval. Leve het Brabants Blok. Wij gebruiken tenminste woorden die we zelf begrijpen...

HLB

Met dit kort berichtje willen we je er even op attent maken dat er aan de VUB ongeveer 8000 studenten zitten waaronder ± 10% homo's, lesbiennes en bisexuelen. Voor deze mensen en alle sympathisanten bestaat er aan de VUB sinds twee jaar een officieel erkende én gewaardeerde kring: het HLB; vriendenkring voor homo's, lesbiennes en bi's. Onze doelstellingen zijn drievoudig.

1. ONTHAAL

Aan alle mensen die vragen hebben over of worstelen met hun seksualiteit bieden wij de mogelijkheid tot een persoonlijk onthaal. Dit kan elke woensdag tussen 14 en 16 uur op SJERP waar telkens mensen van het HLB aanwezig zijn. Ook buiten deze uren kan men er steeds terecht met vragen... Sjerp en HLB hebben sinds lange tijd goede contacten. Ook tijdens activiteiten komt het onthaal-aspect uiteraard steeds naar voren.

2. ONTMOETINGSPLAATS

We hebben al vroeger bewezen dat onze ontmoetingsavonden succesvol zijn. De bedoeling ervan is dat homo's, lesbiennes, bi's en sympathisanten samenkomen om te kletsen, praten, lachen, enz... Onze activiteiten staan open voor iedereen en dit blijkt zijn vruchten af te werpen.

3. EMANCIPATIE

Het HLB heeft tot nu toe steeds geprobeerd om duidelijk te maken dat clichématig denken rond homoseksualiteit voorbijgestreefd is en inderdaad: cliché! Met onze

activiteiten, fuiven... willen wij het al te vaak gesloten homowereldje opentrekken naar iedereen. Het is slechts op deze manier dat we vooroordelen kunnen ontkrachten.

Het HLB bestaat uit een breed gamma studenten: van alle richtingen en alle mentaliteiten. (*De homo bestaat niet!*) Dit heterogeen karakter heeft tot nu enorm bijgedragen aan onze sterkte. We hebben goede contacten met de studentenkringen, het BSG, V.O. en het onderwijzend personeel. Een greep uit onze vroegere activiteiten: films, fuiven, spaghetti-avond, gespreksavonden, ludieke acties, T-shirt-verkoop... Dit jaar gaan we dezelfde weg voortzetten. We plannen elke 3de woensdag van de maand een ontmoetingsavond, in december volgt de eerste van onze fuiven (die ondertussen reeds faam verworven hebben aan de VUB en in het homo-milieu), en in november de eerste film. Schrijf alvast in jullie agenda: 21 oktober 20 uur: receptie en eerste ontmoetingsavond boven het KulturKaffee. Het belooft een schitterend jaarbegin te worden!

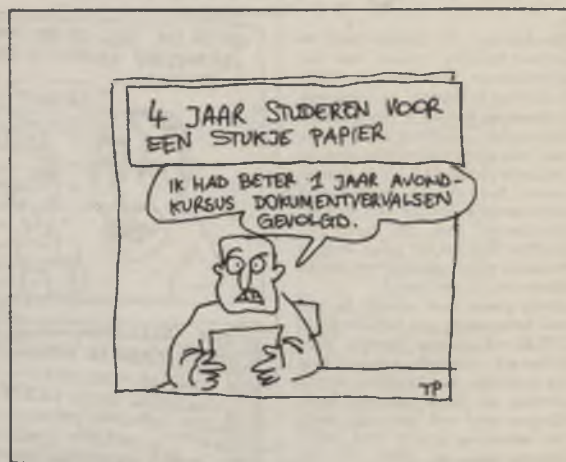
Kurt
namens het HLB.

Het HLB kan je ook telefonisch contacteren woe tussen 14 en 16 uur bij SJERP op het nummer 02/64.1.23.43. Je kan ook schrijven naar onze postbus: HLB, PB 32, 1040 Etterbeek 3.

Korte introductie tot de vlirologie

De Vlaamse InterUniversitaire Raad, kortweg VLIR, is het samenwerkingsverband tussen de Vlaamse universiteiten. De VLIR bestaat uit een raad (waarvan de rectoren de belangrijkste leden zijn en die voorgezeten wordt door de Gentse rector L. De Meyer), een secretariaat (dat vooral een administratieve functie heeft) en verschillende werkgroepen. Deze werkgroepen houden zich bezig met onderwerpen als: universitaire ontwikkelingsamenwerking, academische opleidingen, studie en cultuur. In de werkgroepen "onderwijs", "studiepuntenstelsel" en "sociale sectoren" zijn sinds enkele maanden ook studenten vertegenwoordigd. Tot nu toe zijn de studenten niet toegelaten tot de Raad zelf, in tegenstelling tot de Waalse studenten die wel vertegenwoordigd worden in de C.I.U.F., de Franstalige tegenhanger van de VLIR. Het gerucht doet de ronde dat de VLUS (Vlaamse UniversiteitsStudenten, een organisatie rond de studenten van de KUL) tot de Raad zelf zal worden toegelaten. Dit is een bedenkele situatie omdat de VLUS niet alle studenten vertegenwoordigt (bijvoorbeeld NIET die van de VUB) en omdat de onafhankelijkheid van dit orgaan eerder twijfelachtig is, gegeven dat het secretariaatswerk van de VLUS door de VLIR wordt gedaan.

De VLIR publiceert ieder jaar een Verslag Der Werkzaamheden en een boek met studentenstatistiek. Verder financiert de VLIR het tijdschrift "Universiteit en Beleid", dat aldus de rol van spreekbuis van de VLIR vervult. Vorig jaar heeft de VLIR, naar aanleiding van het universitair decreet Coens, officiële erkenning en bevoegdheden van de overheid gekregen, bijvoorbeeld inzake de bepaling van inschrijvingsgelden. De VLIR heeft dan bijna unaniem (met als enige tegenstem die van onze rector Dejaegere), een stijging tot 17000 BF goedgekeurd. Omdat dit volgens de studenten in tegenspraak was met het Sociaal Charter van de Rechten van de Mens. De Vereniging van Vlaamse Studenten (VVS) dreigde naar de rechtbank te stappen. Daarom heeft de Vlaamse minister van onderwijs het maximale inschrijvingsgeld op 14500 BF gebracht. Alle Vlaamse universiteiten, op de VUB na, hebben dit decreet omzeild door het examengeld dusdanig op te trekken

dat het inschrijvingsgeld toch 17000 BF bedraagt. Het was de VLIR die het advies om de wet te omzeilen heeft gegeven.

De VLIR voert een zeer uitgesproken universitair beleid, dat nauw samenhangt met de gebeurtenissen die zich in de gehele onderwijswereld afspelen. Het Memorandum is daar een treffend voorbeeld van. Dit blijkt bijvoorbeeld uit de werkzaamheden van de werkgroep "onderwijs". In deze werkgroep werd een wetsontwerp (!) voorbereid om de diploma's te hervormen. Zo komt op het diploma zelf enkel de naam van instelling en de faculteit evenals de naam en de graad van de student. Bij het diploma komt er een supplement dat de Engelse (!) vertaling van de titel bevat, de vooropleiding, het toelatingsexamen (!), het zwaartepunt van de opleiding, buitenlandse stages, onderwijsvorm (vol- en deeltijds), voorgeschreven duur van de opleiding, studietijd en studiepunten, enz... Het is duidelijk dat dit enerzijds het onderscheid invoert tussen goede en slechte diploma's en anderzijds een stap in de richting van het doorvoeren van zaken die na het studentenprotest uit het decreet Coens zijn afgevoerd. Aan Vlaamse universiteiten bestaat slechts voor één opleiding een toelatingsexamen (burgerlijk ingenieur, wat historisch gezien niets met de universiteiten te maken heeft, maar wel met de militaire academies), dus is het nergens goed voor dit op de diploma's te

vermelden. Ik schrijf in de vorige zin diploma en niet diploma-supplement, omdat het supplement automatisch bij het diploma zal geleverd worden en het evident is dat het eerste waar iedere sollicitant om gevraagd zal worden wel degelijk dit supplement is. Het vermelden van het zwaartepunt in de opleiding is enerzijds bedoeld om de studierichting te vermelden (bijvoorbeeld geschiedenis, richting hedendaagse geschiedenis), maar het kan anderzijds ook gebruikt worden om het Angelsaksisch systeem van de major en de minor in te voeren. Ook het vermelden van studiepunten en studietijd past in deze evolutie naar het Amerikaanse systeem. Het ander stokpaardje van de VLIR is de bezorgdheid om de kwaliteit van het onderwijs. Deze bezorgdheid komt niet zózeer voort uit de vaststelling of het vermoeden dat er iets misloopt met ons onderwijs als dusdanig, maar uit economische en concurrentie overwegingen. Volgens de waarnemend directeur universitair onderwijs van het ministerie van onderwijs moet er op basis van kwaliteit een rangorde van universiteiten komen. Hij geeft toe dat kwaliteit een synoniem is voor efficiëntie. De combinatie van dit misplaatste kwaliteitsgedoe (dat voorbijgaat aan de meer ernstige noden van het onderwijs) met de diplomahervorming kan een belangrijke hertekening van het onderwijssysteem betekenen. Het is twijfelachtig in welke mate de studenten hierdoor gediend worden.

K.L.

STUDENTIKOSITEIT :: WELCOME TO THE PLEASUREDOME

De studentikoze gemeenschap op de VUB is een reusachtige vriendenkring waar je altijd welkom bent. Laat je niet afschrikken door onze klakken, labjassen & toga's en gun jezelf de tijd om de studentikositeit te ontdekken en te appreciëren. De essentie van onze folklorie is in een warme vriendschap evolueren naar jonge, kritische volwassenen. Ze is geïnspireerd op de Geuzen in hun "strijd" om godsdienstvrijheid. In VUB-terminen wordt dit een streven naar de vrijheid van meningsuiting, een humanistisch engagement. Omdat er in de 16e eeuw nog geen krant bestond, werd vooral gebruik gemaakt van liederen als communicatiemiddel. Deze Geuzen-liederen vindt je dan ook talrijk terug in onze codex en vormen de basis voor de zogenaamde cantussen. Speciaal voor jullie geeft de Folklore Academie een initiatiecantus waar slechts een beperkt aantal "anciens" aanwezig zullen zijn. Hoe een cantusavond verloopt, het waarom van bepaalde tradities en dergelijke meer kom je daar allemaal te weten. Deze niet te missen activiteit gaat dit jaar door op Di 27 oktober (noteer!). Ondanks dat gelijkheid der studenten bij ons hoog in het vaandel gedragen

wordt (cfr. de symboliek van de labojas) zullen jullie in de praktijk slechts als volwaardige ancients beschouwd worden tegen het einde van het academiejaar. De fakultaire kring die verantwoordelijk is voor jullie initiatie zal waarschijnlijk enige keren de les binnenvallen om de hele procedure uit de doeken te doen. Kort geschetst is er de ontvangst als voorbereiding op de doop, de doop zelf (vanaf dan mag je de klak opzetten) en de ontgroening (opname als ancien). Als je je na enkele weken nog steeds niet aangetrokken voelt om het doopgebeuren mee te maken, ben je vrij om dit te zeggen en dan haak je zonder problemen af. Probeer daarom zeker af te komen naar de activiteiten die de doop voorafgaan en last but not least, laat je a.u.b. niet afschrikken door overdreven wilde verhalen over dopen. Deze zijn afkomstig van mensen die het zelf niet hebben meegemaakt en dergelijke attitude druist regelrecht in tegen het gedachtegoed dat de VUB al zolang verdedigt.

bubke, Consul Primus,
Folklore Academie.

HET DIPLOMA :: HAVE AN ORGASM

De transformatie naar het studerende lid van de familie met alle verwachtingen die nu op je schouders rusten en een compleet nieuwe omgeving maken dat je boordevol goede voornemens nog slechts 1 ding voor ogen houdt, het behalen van je einddiploma. Deze bijna primitieve onbewuste drang is dan ook het best vergelijkbaar met de soortgelijke drang naar het orgasme.

U weet het of U weet het niet maar er zijn vele wegen die naar het orgasme leiden. Einstein formuleerde ooit dat de intensiteit van het liefdesspel recht evenredig loopt met tijd en ruimte. Wat hij wou zeggen is dat er 2 belangrijke facetten motiverend werken. Enerzijds de duur van het voorspel en het tijdstip van het gebeuren en anderzijds het kader, t.i.z. de elementen van het absolute kader (romantisch muziekje, sandje,

light, ...) maar ook al de elementen van het relatieve kader (het is zoveel leuker iets te doen als het niet toegelaten is). Gelijkaardig kunnen we stellen dat er vele wegen zijn die naar het einddiploma leiden. Het is geen ramp als je er een jaartje langer overdoet (je kunt je dan troosten met bovenstaande paragraaf) en het zal effectief belangrijker zijn in welk kader je het "student zijn" beleeft.

Youth against Racism in Europe INTERNAT. BETOGING

24-10-92

14u00 Brussel - Zuid
+ CONCERT

Vorst-Nationaal 18.00h

Groups include: Rhyme Cut Core + Gorky + Noordkaap + Tröckener Recks + The Paranoiacs
Tickets 300fr. v.v.k. platen winkels

Tegen de groei van extreemrechts in Europa!

Info: YBE PB4 1000 Gent 33

't Parochieblad

Deze rubriek is er om alle gefrustreerde geesten de kans te geven hun gal uit te spuien. Nozems aller tijden, verenig u Post jullie briefje in de Moelial-brievbus in de cafetaria (tussen kiosk en kassa)

Kaffeméhoarop

Vakantie, de heimwee van een Moelial-redactielid: wat missen wij die Oudgriekse mentaliteit toch. Jama's en andere kaloten om ons tegen te verdedigen. De knappe zedemeester van de Nick (op zijne schoot), ah, potver, ge zou bijna enkel daarvoor de cantus poberen over te nemen. Genoeg melancholie! Iemand zin in een bakje groene koffie?

Inspiratieloze frusté
nvdr: Probeer onze grijswitte Moelial-speciaal eens!

Conversatie

-Karin lijkt eigenlijk niet op een bulldog, uiterlijk. Ze lijkt meer op een straathond.
-Zo ééntje die met haar kop in de vuilbakken zit?
-Neen, ik bedoel straathond als ras, want ze wordt natuurlijk rotverwend door een wat oudere dame waar ze de hele dag op een zachtroze kussentje mag liggen en al blaffend dromen over het memorandum.
-Ah, ja.

P&K

O-Pruiwaaanzin!

Het steeds terugkerende stof op mijn kot geeft mij stof tot nadenken. Zou ik niet beter het stof laten liggen en mezelf verwijderen?

Efficiency freak

nvdr: aan de kwaliteit van je frustraties te zien is dat zeker het overwegen waard!

***□♦♦♦♦†XX

*****→[+]♥
◎△†△□♦◎X
*◎♦◎*X†/⇒⇒X
◎△†♦*|□♦
+*X†X†+→|V♦
△*□♦♦♦♦♦♦♦
◎†◎*□*♦
□♦|

nvdr:

*****
*□♦♦♦♦♦♦♦X

interest

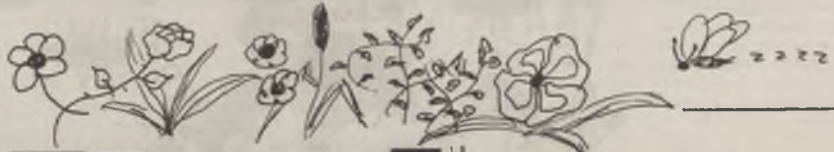
Mijn leerschema valt het beste te omschrijven als een renteneeuwbal.

Solvayer

Luister dinsdags van 19 tot 20 uur naar MOCRELSLOA op 104.5 fm! (en doe een sjaal om) cult heroine

KULTUURKRANT

FREECENTRUM Y-DIENST KULTUUR VUB
rek. 02-641 23 25 (23 25)

Koncert

BLACK TISH

'Abeolu' en onwankelbaar geloof in iedere god die het direct product is van de spontaniteit...
vrijheid, een geloei van gespannen kleuren en een verstrengeling van tegenstellingen en van alle contradicties, kluchten, tegenstrijdigheden...
leven (1991)
Tim Trenson - Bob Coecke: gitaar
Guy Viegas - Axel Claeys: bas
Mark Melodie: drums

DEINUM

is een Friestalige groep, en bestaat onder andere uit ex-leden van de groepen KLINKHAMER en LUL. In 1991 verscheen hun C.D. BERNEWRILD. Het groepsgeluid is majestueus en paniekerig tegelijkertijd, en heeft een sterke aantrekkingskracht door de combinatie van een eigengereide ritmische basis met enige Friese frivoliteiten.
Jelle Buma: drums
Nienk Hoepman: electricien
Frank Reygersberg: gitaar

Donderdag - 15 oktober - Kultuurkafée - 21 u - gratis

Sarah en Piet Kuijken

altviool en piano

R. Shumann: "Märchenbilder" opus 113
Nicht Schnell-Lebhaft-Rasch-Langsam
Nicht melancholisch-Ausdrück
S. Brahms: "Sonate in F" opus 120 nr. 1
Allegro appassionato-Andante und poco adagio-
Allegretto grazioso-Vivace
D. Sjostakovitsj: "Sonate in D" opus 147
Moderato-Allegretto-Adagio

Maandag - 26 oktober - Aula Q VUB - 20 u
250bf., stud. en personeel VUB 150bf.

Kaarten:
Dienst Cultuur VUB, gebouw Y, campus oefenplein of door overschrijving op rek. 001-2455024-30 van Q-concerten met vermelding van aantal kaarten. Kaarten worden verzonden tot 10 dagen voor datum, nadien zijn zij ter beschikking aan de balie
Inlichtingen: 02 641 23 93 of 02 641 23 25
Het geplande concert van de Carmine Burana wordt naar een latere datum verplaatst.

Theater

WACKO

Wacko...? Neen Michael Jackson komt gelukkig niet naar het Kultuurkafée. W.A.C.K.O. (met puntjes ertussen) staat voor Weird Ashhole Crazy Knock Outs en zijn Chiel van Berkel en Manou Kersting. Twee heren die hun ideeën stevast geklasseerd zagen door 'de kenners' als niet geschikt voor het theater.
Vandaar de titel: 'Everything we always wanted to do on stage but never were allowed to. W.A.C.K.O. is geen theater, geen cabaret, geen concert, W.A.C.K.O. is actie en echt. Dus echt wel iets voor het Kultuurkafée. Wees op je hoede.

Donderdag - 8 oktober - Kultuurkafée - 20u30
Inkom blijft gratis.

Kreativeve Kateliers

DONDERDAG 15 OKTOBER vanaf 19u openen de kreativeve ateliers weer de deuren. Je kan de verschillende ateliersruimtes bekijken en je vrijblijvend informeren bij de monitors. Definitief inschrijven kan natuurlijk ook. Wij verwachten je in Gallery.
INFORMATIE EN INSCHRIJVINGEN: Dienst Cultuur (02) 641 23 25 - 23 26
DATA: wekelijks, behalve in de vakantieperiodes
PLAATS: Gallery
PRIJS: 500 bf voor VUB - studenten en personeel
1500 bf voor gewonebezoekers en werklazen
2500 bf voor alle anderen

Zwart/wit fotografie Maandag van 19 tot 22 u Patrick Martens
Theater Maandag van 19 tot 22 u Rudi De Smet
Modeltekens Donderdag van 19 tot 22 u Oswald Kuyken

E I P O

CEL OVERBERGHE

2 okt. tot 30 nov. 1992 - Rectoraat elke werkdag van 9 tot 17 u

MARC CLOET

vernissage op woensdag 7 oktober van 18 u tot 21 u in Gallery
7 okt. tot 3 nov. 1992 - Gallery en KK - van 11u30 tot 17 u

PETER GOOSSENS

vernissage op vrijdag 6 november van 18 u tot 21 u
6 nov. tot 2 dec. 1992 - Gallery en KK - van 11u30 tot 17 u

Vervolg diplomaorgasme p.6

Wie een graantje(s) meepikt van de talrijke activiteiten en leuke plekjes die op de universiteit aangeboden worden, zal enerzijds een aangename tijd beleven en anderzijds na zijn studie kunnen terugblikken op een "echte" studen-tentijd. Na het orgasme komt er immers steeds een dood moment, een weemoed naar iets dat soms gewoon niet te herhalen valt.
De sleutel die de poort opent naar het eerste orgasme is EXPERIMENTEER. Doe dit ook tijdens je studietijd. Onderzoek daarom de studentikositeit, neem deel aan de activiteiten en maak voor jezelf uit of je al dan niet tot de actieve studentengemeenschap wil behoren. Een orgasme krijgen met je broek aan is niet evident. Schrik er daarom niet voor terug van je broek uit te doen voor het orgasme van je eerste diploma, je doopdiploma. Veel succes!!!

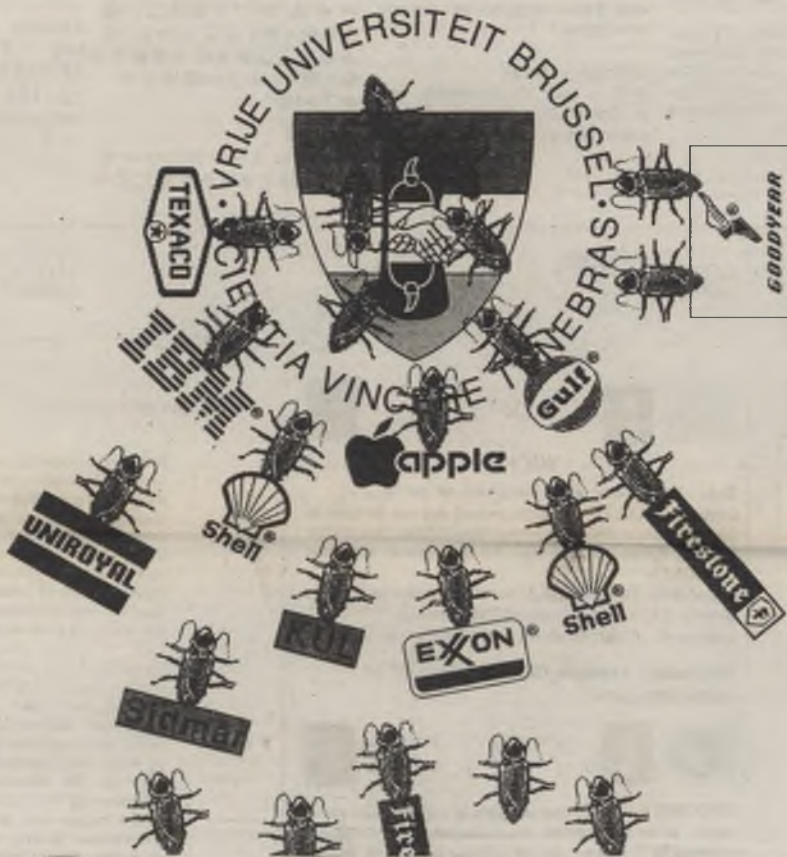
bubke, Consul Primus,
Folklore Academie.

Studentenopeningszitting academiejaar 1992-1993

Woensdag 7 oktober 1992, 17.00 u, aula Qa

Heeft de Vrije Universiteit een toekomst?

sprekers :

- Laurent Calonne (Brussels Studentengenootschap)
het belang van de studentenvertegenwoordiging aan de VUB
- Koen Lefever (Commissie studentenpolitiek en vertegenwoordiging)
*de doelstelling van onderwijs:
bewuste individuen of op maat gesneden produktie-eenheden?*
- Jack Van Handenhove (Studiekring Vrij Onderzoek)
het vrije denken en de impasse van de vrijdenkerij
- Karin Verelst (De Moeial)
het begrip universiteit in historisch perspectief

De voordrachten worden aangevuld met muziek, videobeelden en informatiestandjes van diverse studentenkringen . Afsluiting met een gratis vat!

Organisatie: Het Brussels Studentengenootschap, Studiekring Vrij Onderzoek en De moeial
info bij deze organisaties gebouw Y' (naast het Kulturkaffee) pleinlaan 2, 1050 Brussel tel 641.23.27/23.28

De Moeial

Tweewekelijks studententijdschrift
van de Vrije Universiteit Brussel in
samenwerking met BSG. Dienst
Kultuur en Studiekring Vrij
Onderzoek.

Adres
De Moeial
Gebouw Y
Pleinlaan 2, 1050 Brussel
Tel. 02 641 23 38

Coördinator
Karin Verelst

Redactie

John De Coninck, Johan
Vansintjean, Rudi Bettens, Jack
Van Handenhove, Karin Verelst,
Egwin Gonthier, Niek Feryn,
David Roothoofd, Paz, Luc
Verelst, Sami Amira, Anna Van
Wijsberghe, Jurgien Ost, de
koenisten.

Medewerkers
Geert Acke, Marc

Illustraties

Elsabeth van Son, Edwin Hacken,
Rudi Bettens, Wim Castermans,
Teo, archief

Verantwoordelijke uitgever

Geert Baelens
Pleinlaan 2
1050 Brussel

De redactie is niet verantwoordelijk
voor artikelen van VO en BSG.

Deadline

Moeial

Woensdag 14

oktober

Redactie-

vergaderingen :

elke donderdag om

19u00,

Moeiallokaal,

gebouw Y'